

Dret a l'educació i dret a la salut: obrim les escoles amb seguretat - Roger Castellanos i Lluís Hurtado

Article a càrrec de Roger Castellanos Corbera i Lluís Hurtado Noguera, professors i representants de la Intersindical-CSC a la Comissió Paritària de Prevenció de Riscos Laborals del Personal del Departament d'Educació

El propassat dilluns 1 de juny, per ordres del Departament d'Educació, els centres educatius dels territoris que havien entrat en fase 2 van obrir les portes. I ho van fer amb l'oposició unànime de les organitzacions sindicals, després que el conseller Josep Bargalló decidís tirar pel dret, dinamitant tots els ponts de diàleg amb els representants dels treballadors i treballadores, sense ni tan sols escoltar les nostres propostes. És per això que considerem que aquesta obertura no respon als criteris pedagògics i d'inclusió social, com sovint s'ha al·legat, sinó que s'ha basat en càlculs polítics i electorals que ignoren les garanties de salut i de seguretat laboral que exigim.

Des de fa setmanes hem presenciat una campanya mediàtica que ha aplanat el terreny a les decisions del Departament, deixant el conjunt de treballadors de la comunitat educativa en una tessitura molt difícil. En resum, s'han difós tres missatges principals: 1) La urgència d'obrir les escoles per garantir el dret a l'educació, especialment de les famílies més vulnerables; 2) La necessitat que els mestres assumissin una responsabilitat social equiparable a la que van assumir els professionals sanitaris; i 3) Que les classes i tutories telemàtiques no poden substituir la tasca presencial dels docents, en l'acompanyament emocional i pedagògic dels estudiants.

La paradoxa és que totes tres raons són plenament compartides per les organitzacions sindicals i, ens atrevim a dir, per tots els professionals de l'educació: 1) Som els primers que defensem la importància del dret de l'educació i la necessitat de dotar-nos dels recursos humans i materials necessaris per a garantir-lo efectivament. En conseqüència, som els últims que negarem mai la urgència d'obrir les escoles i d'oferir un servei públic de qualitat al conjunt de la comunitat educativa; 2) Els treballadors de l'educació som professionals amb vocació de servei públic i que

assumim una gran responsabilitat social. No es poden equiparar ni jerarquitzar alegrement les tasques o la funció social que realitzem els diferents col·lectius de treballadors: tots som imprescindibles perquè la societat funcioni; 3) Els treballadors de l'educació no hem deixat de treballar en cap moment durant el confinament i, amb els escassos recursos i instruccions de què hem disposat, tots hem donat el millor de nosaltres mateixos als nostres estudiants. Per tant, ningú no és més conscient que nosaltres de les limitacions dels mitjans telemàtics en la nostra professió.

Així doncs, és inacceptable que s'insinuï que els treballadors de l'educació i els seus representants sindicals ens oposem a l'obertura de les escoles per simple comoditat o corporativisme, desatenent les raons que s'han esgrimit, com si no anessin amb nosaltres. S'han dit coses molt gruixudes que sembla que responguin a una campanya de desprestigi que poc té a veure amb la decisió de reobrir els centres educatius en plena crisi sanitària. Per això, tenint en compte que ni el conseller d'educació ni els opinòlegs professionals ens han volgut escoltar, hem considerat necessari aclarir quines són les garanties mínimes de seguretat i de salut que actualment manquen i que cal exigir, per tal que es pugui iniciar el curs que ve amb condicions.

Primer de tot, cal garantir les mesures de prevenció i protecció col·lectives i individuals: col·lectivament, hauria de ser una exigència bàsica que es realitzessin tests massius a la població. A part, caldria assegurar la correcta senyalització d'espais i recorreguts, marcar distàncies de seguretat, garantir espais suficients, instal·lar dispensadors de gel hidroalcohòlic i mampares on es necessitin, neteja i desinfecció dels espais comuns diversos cops al dia, etc. Cal proveir la comunitat educativa dels equips de protecció individual necessaris: mascaretes ffp2 per al personal i mascaretes quirúrgiques per a l'alumnat, pantalles facials per als treballadors del PAS i al professorat, si no pot usar mascareta per a poder parlar. Volem treballar, però amb seguretat per a tots, dels més petits als més grans.

D'altra banda, hi ha consideracions organitzatives que encara no s'han resolt: com es garanteix la proporció que ha estipulat per seguretat el mateix Departament d'Educació de 12-13 alumnes o màxim 15 per aula? S'haurà de compaginar la docència presencial amb la telemàtica? Com es quantificarà si és que finalment s'amplia la plantilla? I si fem classes presencials alternatives, cal dotar de càmeres i de connexió de fibra òptica a tots els centres suficientment potent com per poder emetre les classes a la meitat dels alumnes que es quedin a casa? Tinguem en compte que si es vol fer una docència completament presencial amb aquests criteris que ens han anat arribant, això significaria que almenys caldria doblar horaris o espais, i augmentar significativament la plantilla. On ubicarem l'alumnat als instituts i escoles que estan en barracons? Què passarà amb els centres d'educació especial? No tenim ni tan sols un pla general elaborat: no tenim ni idea de què volen fer i s'hauria de saber a finals de juny, com a màxim, per tal de centrar-nos a poder planificar bé el setembre!

Finalment, tenint en compte la legislació vigent, si qualsevol treballador (docent, PAS, d'empreses externes) considera que no s'està complint la normativa de prevenció i de seguretat ha de denunciar-ho als sindicats o a inspecció de treball. No es pot posar en perill la vida dels treballadors i de l'alumnat. Per això, ens trobem en una tessitura molt difícil: no hi ha les garanties mínimes per a la salut i la seguretat a hores d'ara, però som els primers que sostenim la necessitat de garantir les condicions perquè es pugui iniciar el curs, per tal de preservar el dret a l'educació. El problema és que aquesta situació els treballadors no tenim mitjans per resoldre-la, sinó que és el Departament d'Educació el que hauria de deixar de banda les lluites partidistes i les campanyes mediàtiques de curta volada, afrontant d'una vegada per totes la complexitat d'aquesta situació, reprenent el diàleg amb els representants sindicals i amb el conjunt de la comunitat educativa.